

แปลความ ตีความ และ ขยายความ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

 จุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถแปลความ ตีความ และขยายความจากข้อความได้อย่างถูกต้อง

1 ความรู้ก่อนทำกิจกรรม

จับคู่ความหมายของการอ่านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

การอ่าน
แปลความ

การแปลความหมายของอักษร คำ
หรือเครื่องหมาย เพื่อให้เข้าใจความหมาย
ตามเนื้อความนั้น ๆ

การอ่าน
ตีความ

การหาความหมายที่แฝงอยู่ในข้อความ หรือ
การอธิบายความหมายที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น รวมถึงการชี้
ให้เห็นแก่นหรือแนวความคิดหลักของข้อความหรือบทความนั้น ๆ

การอ่าน
ขยายความ

การวิเคราะห์และการตีความที่ลึกซึ้งของเนื้อหา
ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการอ่านตีความหรือแปลความ

2 ประเภทของการแปลความหมาย

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วจัดเข้าหมวดการแปลความหมายให้ถูกต้อง

การแปล
คำศัพท์เฉพาะ

เช่น

เสวย = กิน

วิหค = นก

การแปล
สำนวน

เช่น

ชักแม่น้ำทั้งห้า =
พูดจาหวานล่อม
เพื่อให้ได้สิ่งที่ประสงค์

มือสะอาด =
มีความซื่อสัตย์สุจริต

การแปล
เครื่องหมาย

เช่น

สัญญาณไฟจราจร
ใช้ควบคุมการจราจร

3 แปลความจากภาพ

พิจารณาภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยให้ถูกต้อง

ดอกหญ้า

เก้าอี้

เพชร

สัญญาณไฟจราจร

สีแดง

ให้รถหยุด

สีเหลือง

เตรียมหยุดรถ

สีเขียว

ให้ขับผ่านไป

ความหมาย
โดยตรง

ความหมาย
โดยนัย

4 แยกให้ถูก : แปลความ – ตีความ – ขยายความ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วจัดเข้าหมวดให้ถูกต้อง

- แม่เตือนเสมอว่า “เวลาเป็นสิ่งมีค่า อย่าเสียเวลาไปกับสิ่งไม่จำเป็น”
- “น้ำขึ้นให้รีบตัก” หมายถึง ให้รีบทำเมื่อมีโอกาส
- เด็กชายยิ้มแย้มแจ่มใส แม้ว่าเมื่อวานเขาจะสอบตก
- “นักเรียนทุกคนต้องสวมหน้ากากอนามัย”
- เขาเป็นคนพุดน้อยแต่ทำงานเก่ง
- “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”

แปลความ

ตีความ

ขยายความ

1

2

3

4

5

6

5 ฝึกอ่านและตอบ : จากการแปลความ → ตีความ → ขยายความ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ครบทั้ง 3 ข้อ

“

อานุภาพแห่งความรักไม่ได้มีแต่ความสุขสมหวังเพียงเท่านั้น
แต่ความรักยังสามารถสร้างความทุกข์และความเจ็บปวดได้ หากบุคคล
ที่ตกอยู่ในห่วงแห่งความรักไม่ฟังคำตักเตือนหรือคำท้วงติงใด ๆ อาจจะ
ต้องพบกับความเจ็บปวดและความทุกข์จากการมีความรักได้”

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, ๒๔๖๙)

1. แปลความ (ความหมายโดยตรง)

2. ตีความ (ความหมายโดยนัย)

3. ขยายความ (อธิบายเพิ่มเติม)

สะท้อนคิด

จากกิจกรรมนี้ นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

